

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Інститут _____ Економіко-гуманітарний _____
/назва навчально-наукового інституту/
 Факультет _____ Економіки та управління _____
/назва /
 Кафедра _____ Фінанси, банківська справа та страхування _____
/назва /

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
 Перший проректор ЗНТУ
 В.Г. Прушківський
 «___» _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ ПП 9.1 Фінансова стратегія підприємств _____
/код і назва навчальної дисципліни/
 _____ Магістр _____
/ступінь вищої освіти/
 галузь знань _____ 07 «Управління та адміністрування» _____
/шифр і назва/
 спеціальність _____ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» _____
/шифр і назва/
 вид дисципліни _____ вибіркова _____
(обов'язкова/за вибором)

Запоріжжя - 2017 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Фінансова стратегія підприємств» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістр за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – ЗНТУ. - 2017. - 26 с.

Розробники: Андрющенко І.Є. доцент кафедри фінанси, банківська справа та страхування, к.е.н., доцент

/вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання/

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
Фінанси, банківська справа та страхування

/назва/

Протокол № 10 від «20» травня 2017 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Шарова С.В.

(прізвище та ініціали)

«20» травня 2017 року

Робоча програма розглянута та схвалена НМК Факультету Економіки та управління

/ назва/

Протокол № 10 від « 29» травня 2017 року

Голова НМК _____

(підпис)

Корольков В.В.

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -3	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	за вибором	
	Спеціальність: <u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		6-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		11-й	11-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		62 год.	84 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	контр. робота
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32% до 68%,
для заочної форми навчання – 7% до 93%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: є формування у студентів системи знань з методології та практичного здійснення стратегічного керування підприємством як соціально-економічною системою, розроблення фінансової стратегії, яка займає провідне місце серед функціональних стратегій підприємства, ретельне вивчення домінантних сфер стратегічного фінансового розвитку

2.2. Завдання навчальної дисципліни:

- здійснювати ідентифікацію та аналіз стратегій у стратегічному наборі суб'єкта підприємництва;
- здійснювати стратегічний аналіз діяльності суб'єкта підприємництва, визначати його сильні сторони та можливості підвищення ефективності фінансового управління;
- розробляти фінансову стратегію суб'єкта підприємництва;
- формувати стратегію управління фінансовими ресурсами суб'єкта підприємництва;
- застосовувати методи аналізу та оцінювання ефективності інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва;
- формувати інвестиційну стратегію суб'єкта підприємництва;
- формувати стратегію забезпечення фінансової безпеки суб'єкта підприємництва;
- складати програму пріоритетних заходів антикризового фінансового управління суб'єктом підприємництва.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання**:

1. Демонструвати знання про сучасні досягнення в галузі фінансів, теорії й практики банківської справи, страховому бізнесі, необхідні для освоєння професійно-орієнтованих дисциплін.

2. Демонструвати вміння працювати самостійно і в команді, здатність комунікувати з колегами з питань галузі щодо наукових досягнень.

3. Демонструвати навички роботи з комп'ютером та знання і вміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення практичних задач.

4. Демонструвати знання законодавства та нормативних актів у фінансах, банківських послугах, страхуванні.

5. Демонструвати знання, вміння й навички в галузі теорії й практики управління фінансами, банківської діяльності, соціального страхування.

6. Демонструвати знання основних методів аналізу даних, оцінювання залежностей та формування прогнозів розвитку подій.

7. Демонструвати знання принципів, методів і форм управління формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів підприємства та оптимізації руху грошових коштів.

8. Демонструвати знання методів та інструментарію фінансового управління активами, капіталом, інвестиціями, фінансовими результатами, фінансовими ризиками.

9. Демонструвати знання у практичних ситуаціях: розробка і застосування нових фінансових, банківських та страхових інструментів.

10. Демонструвати володіння методами обґрунтування фінансових стратегічних та перспективних рішень, прийняття участі у розробці економічних проектів і програм та забезпечення їх реалізації.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей**:

- загальних:

1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій що характеризується невизначеністю умов і вимог.

2. Здатність навчатися, сприймати набуті знання в предметній області та інтегрувати їх із уже наявними.

3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях: розробка і застосування нових фінансових, банківських та страхових інструментів.

4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), здійснювати пошук альтернативних рішень інноваційного спрямування з метою освоєння фінансових інвестицій.

5. Здатність приймати обґрунтовані рішення, розробляти та управляти проектами: володіння методами обґрунтування стратегічних та перспективних рішень, прийняття участі у розробці економічних проектів і програм та забезпечення їх реалізації.

6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт: вміння розраховувати фінансову ефективність техніко-економічних заходів, дотримуватись стандартних вимог до оформлення результатів роботи.

7. Здатність спілкування з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою.

фахових:

Фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни «Фінансова стратегія підприємств»

Компетенції згідно освітньої програми	Складові компетентності
Здатність до формування системи теоретичних знань та практичних	Уміння працювати самостійно і в команді, здатність комунікувати з колегами з питань галузі щодо наукових досягнень.
	Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в галузі фінансів, теорії й практики банківської справи, страховому бізнесі, необхідні для освоєння професійно-орієнтованих дисциплін

навичок щодо кількісної оцінки економічних процесів у сфері фінансів і банківської справи у нерозривному зв'язку з їх якісними характеристиками та використання цих знань в практичних дослідженнях.	Здатність виконувати навички роботи з комп'ютером та знання і уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення практичних задач.
	Здатність застосовувати знання законодавства та нормативних актів у фінансах, банківських послугах, страхуванні.
	Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії й практики управління фінансами, банківської діяльності, соціального страхування.
	Базові знання основних методів аналізу даних, оцінювання залежностей та формування прогнозів розвитку подій.
	Розуміння принципів, методів і форм управління формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів підприємства та оптимізації руху грошових коштів.
	Базові знання методів та інструментарію фінансового управління активами, капіталом, інвестиціями, фінансовими результатами, фінансовими ризиками.

Структура складових предметно-спеціальних (фахових) компетентностей з навчальної дисципліни

Складові компетенції, які формуються в рамках теми	Знання	Уміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1		3	4	5
Тема 1. Теоретичні основи розроблення фінансової стратегії підприємств				
Здатність формувати та обґрунтовувати стратегічний портфель підприємств	Знання типів стратегій підприємства, сутності фінансової стратегії, її призначення та завдань	Ідентифікувати конкурентні, ділові та продуктові стратегії	Презентувати результати щодо стану стратегічного фінансового управління підприємства	Відповідальність за точну ідентифікацію стратегій у стратегічному портфелі підприємства
Тема 2. Основні етапи процесу розроблення фінансової стратегії				
Здатність до організації розроблення та реалізації фінансової стратегії підприємств	Знання технології проведення стратегічного аналізу, положень збалансованої системи показників	Застосовувати інструменти стратегічного аналізу, формувати стратегічні плани, розробляти стратегічну карту	Презентувати та погоджувати стратегічні завдання за допомогою стратегічної карти	Відповідальність за точність і коректність виконаних розрахунків, розроблених планів та карт
Тема 3. Стратегія формування фінансових ресурсів підприємств				
Здатність до розроблення стратегії формування фінансових ресурсів підприємств	Знання методичних основ розроблення стратегії формування фінансових ресурсів	Здійснювати вибір методичного інструментарію для розроблення стратегії формування фінансових ресурсів	Презентувати стратегію формування фінансових ресурсів	Самостійно ухвалювати ефективні управлінські рішення щодо оптимальної структури власних та залучених ресурсів
Тема 4. Інвестиційна стратегія підприємств				
Здатність до розроблення інвестиційної стратегії підприємств	Знання принципів формування інвестиційної стратегії, критеріїв оцінювання інвестиційних проектів	Давати оцінку інвестиційної привабливості проектів та суб'єктів	Ефективно формувати інвестиційну стратегію підприємства	Ухвалювати ефективні управлінські рішення та відповідати за інвестиційний портфель

Складові компетенції, які формуються в рамках теми	Знання	Уміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1		3	4	5
Тема 5. Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємств				
Здатність до розроблення стратегії фінансової безпеки підприємства.	Знання основних етапів розроблення стратегії фінансової безпеки	Виявляти та оцінювати фінансові ризики, розроблювати стратегію фінансової безпеки	Презентувати стратегію забезпечення фінансової безпеки	Самостійно ухвалювати ефективні управлінські рішення щодо антикризового управління
Тема 6. Забезпечення фінансової стратегії підприємств				
Здатність до розроблення організаційного та інформаційно го забезпечення фінансової стратегії.	Знання організаційних заходів ефективного стратегічного управління та джерел пошуку необхідної для управлінських рішень інформації	Визначати та формалізувати організаційні заходи управління фінансовою стратегією	Презентувати програму заходів ефективного управління	Ухвалювати рішення в умовах конфлікту інтересів власників та менеджерів, відповідати за достовірність інформації
Тема 7. Методи управління реалізації фінансової стратегії і контролю за її виконанням				
Здатність до розроблення фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління та особливостями його побудови. Контроль реалізації фінансової стратегії.	Знання сутності та змісту фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління, поточного та стратегічного бюджетування.	Описувати систему фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління, визначати суб'єктів та об'єктів впливу.	Встановлювати взаємозв'язки між поточним та стратегічним бюджетуванням; контроль	Обґрунтовувати напрями капіталовкладень і їхню прибутковість при використанні подвійного бюджету (поточного та стратегічного).

2.3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ п/п	Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
1.	Фінансовий аналіз	Фінансовий менеджмент
2	Інвестування	Інвестиційний аналіз
3	Фінанси	Фінанси підприємств
4	Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва	Фінансовий ринок
5	Стратегічний аналіз	Фінансовий аналіз
6	Інвестиційний аналіз	Інвестування

"

3. Анотація навчальної дисципліни «Фінансова стратегія підприємств» Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розроблення фінансової стратегії підприємств

Тема 1. Теоретичні основи розроблення фінансової стратегії підприємств. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]

Зміст теми: Підприємство як фінансова система. Стратегічна капіталізація підприємства. Підходи до визначення капіталізації підприємства.

Види та форми фінансових відносин підприємства. Зміст та функції фінансів підприємства. Особливості здійснення фінансової діяльності. Підходи до дослідження та управління фінансовою системою підприємства.

Капіталізація як чинник стратегічного фінансового управління. Функції капіталізації в забезпеченні фінансового розвитку підприємства. Підходи до визначення капіталізації підприємства.

Ієрархія стратегій підприємства: корпоративні, конкурентні, ділові, функціональні та ресурсні стратегії. Діалектичний зв'язок між стратегіями підприємства. Сутність, значення та завдання фінансової стратегії підприємства.

Тема 2. Основні етапи процесу розроблення фінансової стратегії.

Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]

Зміст теми: Стратегічний аналіз фінансової позиції підприємств. Стратегічне планування фінансової діяльності. Розроблення фінансової стратегії підприємства.

Сутність та завдання стратегічного аналізу підприємства. Методи стратегічного аналізу фінансової діяльності: PEST-аналіз, SWOT-аналіз, конкурентний аналіз, бенчмаркінг, оцінювання фінансових ризиків, динаміка фінансових показників підприємства. Аналіз чинників зовнішнього фінансового середовища.

Стратегічні плани, проекти, програми. Інструменти розроблення фінансових планів підприємств (балансовий, нормативний, розрахунково-аналітичний, прогнозний методи). Фінансова політика як головний інструмент фінансового планування. Типова структура фінансового плану.

Визначення корпоративних та конкурентних стратегій. Стратегічні цілі фінансової діяльності. Аналітичні інструменти розроблення фінансової стратегії. Матричний підхід до обґрунтування фінансової стратегії.

Тема 3. Стратегія формування фінансових ресурсів підприємства. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]

Зміст теми: Стратегічні рішення щодо управління власними фінансовими ресурсами.

Джерела формування власних фінансових ресурсів (внутрішні та зовнішні). Етапи управління формуванням власних фінансових ресурсів. Дивідендна політика підприємств. Амортизаційна політика суб'єкта підприємництва. Управління емісією акцій.

Стратегічні рішення щодо управління залученими фінансовими ресурсами.

Класифікаційні ознаки залучених фінансових ресурсів підприємства. Етапи стратегічного управління залученими фінансовими ресурсами. Управління довгостроковими банківськими кредитами. Управління фінансовим лізингом. Управління облігаційними позичками.

Тема 4. Інвестиційна стратегія суб'єктів підприємництва. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]

Зміст теми: Значення інвестиційної стратегії для довгострокового розвитку підприємства.

Поняття та принципи інвестиційної діяльності підприємства. Види інвестицій та завдання стратегічного управління ними. Завдання інвестиційної стратегії підприємств.

Основні етапи управління інвестиційною стратегією.

Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. Аналіз зовнішніх умов інвестиційної діяльності. Формування інвестиційної політики підприємства. Погодження всіх напрямів інвестиційної діяльності підприємств.

Стратегія реального інвестування.

Особливості та форми реального інвестування. Розроблення та оцінювання реальних інвестиційних проектів. Форсування програми реальних інвестицій.

Змістовий модуль 2. Інструменти розроблення та реалізації фінансової стратегії підприємств.

Тема 5. Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємств.

Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]

Зміст теми: Загрози фінансовій безпеці підприємств.

Сутність поняття "фінансовий ризик". Види фінансових ризиків підприємства. Чинники, що спричиняють фінансові ризики. Принципи та особливості управління фінансовими ризиками.

Порядок формування стратегії фінансової безпеки.

Основні етапи управління фінансовою безпекою підприємства. Методи управління фінансовою безпекою. Страхування фінансових ризиків підприємства. Стратегічне управління капіталом. Оптимізація структури капіталу. Стратегічне управління грошовими потоками.

Фінансова криза як об'єкт стратегічного управління.

Класифікація фінансових криз підприємства. Основні завдання антикризового фінансового управління. Етапи антикризового фінансового управління. Фінансова санація підприємств. Модель довгострокової фінансової рівноваги.

Тема 6. Забезпечення фінансової стратегії підприємств. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]

Зміст теми: Організаційне забезпечення фінансової стратегії.

Інтеграційні процеси стратегічного розвитку підприємства. Стратегії злиття, поглинання, приєднання. Значення стратегічних альянсів для фінансової стійкості та розвитку. Стратегічна диверсифікація. Реструктуризація та реінжиніринг як інструменти реалізації фінансової стратегії.

Інформаційне забезпечення управління фінансовою стратегією.

Види та джерела інформації для управління фінансовою стратегією. Фінансова звітність та можливості її викривлення. Нефінансові джерела інформації. Корпоративний сайт. Корпоративний портал. Аналітичні звіти.

Формування фінансової культури підприємства.

Фінансова дисципліна підприємства. Корпоративна культура. Соціальна відповідальність бізнесу. Фінансові та нефінансові інтереси менеджменту. Внутрішня система мотивації.

Тема 7. Методи управління реалізації фінансової стратегії і контролю за її виконанням.

Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]

Зміст теми: Забезпечення стратегічних змін фінансової діяльності підприємства.

Методи реалізації фінансової стратегії в умовах поточних змін зовнішнього фінансового середовища.

Контроль реалізації фінансової стратегії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розроблення фінансової стратегії підприємств												
Тема 1. Теоретичні основи розроблення фінансової стратегії підприємств	11	2	2	-	-	7	12,67	0,57	0,1	-	-	12
Тема 2. Основні етапи процесу розроблення фінансової стратегії	12	2	2	-	-	8	12,87	0,57	0,3	-	-	12
Тема 3. Стратегія формування фінансових ресурсів підприємств	12	2	2	-	-	8	12,87	0,57	0,3	-	-	12
Тема 4. Інвестиційна стратегія підприємств	12	2	2	-	-	8	12,87	0,57	0,3	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	47	8	8	-	-	31	51,28	2,28	1,0	-	-	48

Змістовий модуль 2. Інструменти розроблення та реалізації фінансової стратегії підприємств												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємств	10	2	2	-	-	10	12,87	0,57	0,3	-	-	12
Тема 2. Забезпечення фінансової стратегії підприємств	10	2	2	-	-	10	12,87	0,57	0,3	-	-	12
Тема 3. Методи управління реалізації фінансової стратегії і контролю за її виконанням	10	2	2	-	-	11	12,98	0,58	0,4	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	43	6	6	-	-	31	38,72	1,72	1	-	-	36
Усього годин	90	14	14	-	-	62	90	4	2	-	-	84

4.1. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом.

4.2. Теми практичних занять

Практичні заняття є одним з аудиторних видів робіт, спрямованих, насамперед, на розвиток навичок самостійної роботи при вивченні дисципліни «Фінансова стратегія підприємства» з метою поглиблення і розширення знань в області використання методів і засобів аналізу в практичних ситуаціях у сфері банківської діяльності, фінансів підприємств, страхуванні тощо.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Теоретичні основи розроблення фінансової стратегії підприємств. Визначення предмету, методів фінансової стратегії підприємств. Стратегічної капіталізації підприємств. Розв'язок типових задач. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12; 16; 17; 22]	2	0,1

2	Основні етапи процесу розроблення фінансової стратегії. Стратегічний аналіз фінансової позиції підприємства. Використання збалансованої системи показників для контролю за реалізацією фінансової стратегії. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	2	0,3
3	Стратегія формування фінансових ресурсів підприємств. Використання методичних інструментів стратегії формування фінансових ресурсів. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	2	0,3
4	Інвестиційна стратегія підприємств. Методичний інструментарій розроблення інвестиційної стратегії підприємства. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	2	0,3
5	Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємств. Набуття практичних в розробленні стратегії фінансової безпеки підприємства. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	2	0,3
6	Забезпечення фінансової стратегії підприємств. Розроблення комплексу заходів для реалізації фінансової стратегії підприємства Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	2	0,3
7	Методи управління реалізації фінансової стратегії і контролю за її виконанням. Вміння розробляти та реалізовувати фінансові стратегії. Методика контролю за її виконанням. Література: Базова: [1 – 4]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	2	0,4
	Разом	14	2

4.3. Темы лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

4.4. Самостійна робота

Сучасна освіта будується, насамперед, на формування у майбутніх спеціалістів у сфері фінансів, банківської справи та страхування необхідних компетентностей, серед яких важливою є здатність до самостійної роботи, тому, під час вивчення курсу «Фінансова стратегія підприємств» поряд з аудиторними заняттями підвищена увага приділяється організації і проведенню самостійної роботи.

Метою самостійної роботи є активізація засвоєння студентами теоретичних знань, формування навичок творчого опрацювання навчального матеріалу для підготовки до контрольних заходів та застосування у подальшій роботі. Самостійна робота студентів повинна стимулювати прагнення до наукового пошуку, створювати умови для професійного зростання та самовдосконалення.

Зміст самостійної роботи з курсу «Фінансова стратегія підприємств» полягає у:

- опрацюванні студентами матеріалу лекцій, які були прочитані напередодні з використанням рекомендованої базової і додаткової літератури;

- опрацювання студентами розділів програми, які не висвітлюються на лекціях;
- розв'язання завдань-прикладів, які виносяться для додаткового домашнього опрацювання матеріалу з тем курсу;
- підготовки додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних та практичних занять з використанням сучасних інформаційних технологій;
- підготовки до поточного та підсумкового контролю, заліку.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Теоретичні основи розроблення фінансової стратегії підприємств. Навчальні завдання Література: Базова: [1 – 6]. Допоміжна: [9; 11; 13; 16;17; 19 – 21]	7	12
2	Основні етапи процесу розроблення фінансової стратегії. Навчальні завдання Література: Базова: [1 – 6]. Допоміжна: [8; 12; 20; 21]	8	12
3	Стратегія формування фінансових ресурсів підприємств. Навчальні завдання Література: Базова: [1 – 6]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	8	12
4	Інвестиційна стратегія підприємств. Навчальні завдання Література: Базова: [1 – 6]. Допоміжна: [9; 11; 12; 16;17; 22]	8	12
5	Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємств. Навчальні завдання Література: Базова: [1 – 6]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	10	12
6	Забезпечення фінансової стратегії підприємств. Навчальні завдання Література: Базова: [1 – 6]. Допоміжна: [8; 9; 11; 12;16; 17; 22]	10	12
7	Методи управління реалізації фінансової стратегії і контролю за її виконанням. Навчальні завдання Література: Базова: [1 – 6]. Допоміжна: [11; 12; 15; 27]	11	12
	Разом	62	84

Перелік питань для самостійної роботи

1. Що таке "фінансові відносини підприємства".
2. Охарактеризуйте основні види фінансових відносин.
3. Які форми фінансових відносин може реалізовувати у своїй діяльності типове промислове підприємство.
4. Наведіть основні підходи до управління фінансовою діяльністю підприємства.
5. Що становить капіталізація підприємства.

6. Які функції відіграє капіталізація у стратегічному розвитку підприємства

7. Дайте визначення поняттю "стратегічний набір підприємства".

8. Визначте різницю між діловою та конкурентною стратегіями підприємства.

9. Дайте визначення поняттю "фінансова стратегія підприємства.

10. Які завдання постають перед фінансовою стратегією бізнесу.

11. Як ви вважаєте, фінансова стратегія є функціональною або ресурсною стратегією.

12. Які основні завдання постають перед стратегічним аналізом фінансової діяльності підприємства.

13. Що становить фінансова позиція підприємства.

14. Які результати можна досягти на основі використання методу PEST-аналізу?

15. Які результати можна досягти, здійснивши SWOT-аналіз господарської діяльності підприємства?

16. Яким чином конкурентний аналіз може бути використаний у процесі розроблення фінансової стратегії?

17. Що становить метод бенчмаркінгу?

18. Назвіть основні інструменти розроблення фінансових планів підприємства .

19. Якими чинниками утворено зовнішнє фінансове середовище підприємства?

20. Які матричні методи може бути застосовано до розроблення фінансової стратегії підприємства.

21. Яку структуру має типовий фінансовий план?

22. Що становить фінансова програма підприємства.

23. Що таке "збалансована система показників", які її інструменти може бути використано у процесі управління фінансовою стратегією?

24. Охарактеризуйте значення та основні завдання, які постають перед системами фінансового та управлінського обліку.

25. У чому полягає основне значення стратегії формування фінансових ресурсів підприємства.

26. Що становлять фінансові ресурси підприємства?

27. Дайте характеристику основним джерелам формування власних фінансових ресурсів?

28. Що становлять залучені фінансові ресурси підприємства .

29. Опишіть основні завдання управління залученими фінансовими ресурсами суб'єкта підприємництва.

30. Розкрийте сутність управління банківськими кредитами.

31. Наведіть приклади, що визначають об'єктивну необхідність у застосуванні фінансового лізингу як інструмента забезпечення фінансової стійкості та стратегічного розвитку підприємства.

32. Які сучасні фінансові інструменти, на ваш погляд, є найбільш ефективними для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства (виділіть 2–3 інструменти)?

33. Що становить інвестиційна стратегія підприємства.

34. Наведіть основні види інвестицій. У чому полягають особливості стратегічного управління кожного виду?

35. Дайте визначення інвестиційній політиці підприємства.

36. Які основні завдання постають перед інвестиційною стратегією підприємства?

37. Опишіть процес розроблення інвестиційної стратегії підприємства.

38. Що становить інвестиційний проект підприємства? Чи є можливим розподіл інвестиційних проектів на поточні та стратегічні?

39. Наведіть типові показники, які використовують для оцінювання ефективності інвестиційних проектів.

40. Розкрийте сутність та зміст поняття "інвестиційна програма підприємства .

41. У чому полягають особливості фінансових інвестицій підприємства.

42. Яких форм можуть набувати фінансові інвестиції?

43. Яким чином можна оцінити якість фінансових інвестицій?

44. Яке значення має формування ефективного портфеля фінансових інвестицій підприємства.

45. Дайте визначення поняттю "фінансовий ризик".

46. Із якими фінансовими ризиками можуть зустрічатися у своїй діяльності підприємства.

47. Назвіть основні чинники, що спричиняють фінансові ризики.

48. На яких принципах ґрунтується процес управління фінансовими ризиками?

49. У чому полягає сутність фінансової стратегії суб'єкта підприємництва?

50. Які методи може бути використано у процесі управління фінансовою безпекою підприємства?

51. У чому полягає основне значення страхування фінансових ризиків підприємства.

52. У чому полягає стратегічне значення управління капіталом підприємства .

53. Наведіть основні підходи до оптимізації структури капіталу підприємства.

54. Що становить процес стратегічного управління грошовими потоками підприємства?

55. Дайте визначення поняттю "фінансова криза підприємства.

56. Назвіть основні етапи антикризового фінансового управління.

57. Яке місце посідає фінансова санація в системі антикризового фінансового управління підприємства.

58. Що становлять інтеграційні процеси бізнесу?

59. Визначте сутність горизонтальної та вертикальної інтеграції.

60. Охарактеризуйте стратегію злиття та поглинання. Якій конкурентній чи діловій стратегіям вона може відповідати?

61. У чому полягає значення стратегічних альянсів для стратегічного та, зокрема, фінансового розвитку підприємства?

62. У чому полягає стратегічне значення процесу диверсифікації?

63. Назвіть види інформації, необхідної для процесу управління фінансовою стратегією підприємства, проранжуйте їх, відповідно до значущості.

64. Назвіть якнайбільше джерел інформації для управління фінансовою стратегією.

65. Які основні проблеми можуть виникнути у фінансовій звітності підприємства під час розроблення та реалізації фінансової стратегії підприємства?

66. Які нефінансові джерела інформації можуть бути корисними у процесі управління фінансовою стратегією підприємства?

67. Навіщо сучасним суб'єктам підприємництва формувати фінансову культуру?

68. Який зміст укладено в поняття фінансової дисципліни підприємства.

69. Опишіть зв'язок між соціальною відповідальністю бізнесу та його стратегічним розвитком.

70. У чому полягає основне значення амортизаційно політики для фінансового розвитку підприємства.

4.5. Індивідуальні завдання

Для студентів заочної форми навчання – виконання контрольної роботи згідно Методичні вказівки для проведення практичних, самостійних та контрольних робіт студентів в системі модульного контролю з дисципліни «Фінансова стратегія підприємств» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання/ Укл. І.Є.Андрющенко–Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.- 49с.

5. Методи навчання

Навчальний процес у Запорізькому національному технічному університеті здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності студента в процесі аудиторної та самостійної роботи.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

6. Методи діагностики знань

Контроль знань студентів з дисципліни «Фінансова стратегія підприємств» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Рейтингова система оцінювання – це система визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь у межах навчальних модулів шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного та підсумкового контролю, з наступним приведенням рейтингової оцінки в балах та оцінки за традиційною національною шкалою, шкалою ECTS.

Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Фінансова стратегія підприємства» поділяється на 2 основних модуля, у межах яких розподілені теми.

Ступінь вивчення студентами кожної теми дисципліни контролюється наведеними нижче методами під час аудиторних занять за п'ятибальною системою оцінювання, тестуванням за підсумками вивчення тем у межах кожного основного модулю, проведення підсумкового оцінювання.

Види поточного контролю під час проведення аудиторних занять:

1. Рішення практичних завдань-прикладів під час опрацювання матеріалу з теми на лекційних та практичних заняттях.

2. Самостійне рішення завдань-прикладів, які виносяться для додаткового домашнього опрацювання матеріалу щодо проблемних питань з теми лекційних занять.

3. Опитування з питань попередніх занять, які логічно пов'язані з темою поточного лекційного та практичного заняття для кращого засвоєння базового матеріалу з дисципліни.

4. Самостійна підготовка додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді-реферату з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних та практичних занять.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, розв'язання задач, тестування.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Особливості фінансової діяльності та стратегічне управління її розвитком.

2. Поняття фінансової стратегії та її роль у розвитку підприємства.

3. Основні принципи розробки фінансової стратегії.

4. Етапи процесу розробки фінансової стратегії.

5. Методи розробки фінансової стратегії.

6. Стратегічний фінансовий аналіз та методи його здійснення.

7. Аналіз факторів зовнішнього фінансового середовища.

8. Аналіз факторів внутрішнього фінансового середовища.

9. Поняття стратегічних цілей та принципів їх формування.

10. Поняття стратегічних фінансових рішень.

11. Види головної фінансової стратегії.

12. Формування фінансової політики щодо окремих ланок фінансової діяльності.

13. Формування, оцінка та відбір стратегічних фінансових альтернатив.

14. Інвестиційна стратегія підприємств.

15. Класифікація інвестицій підприємств.

16. Етапи стратегічного управління інвестиціями.

17. Диференціація стратегічних цілей залежно від стадій життєвого циклу.

18. Формування політики підприємства стосовно основних напрямів інвестування.

19. Стратегія формування фінансових ресурсів.
20. Класифікація фінансових ресурсів.
21. Методологічний інструментарій щодо оцінки вартості формування стратегічного управління фінансовими ресурсами.
22. Стратегія формування власних фінансових ресурсів.
23. Амортизаційна політика.
24. Стратегія формування залучених фінансових ресурсів.
25. Управління фінансовим лізингом.
26. Стратегія забезпечення безпеки підприємства.
27. Управління фінансовими ризиками.
28. Управління грошовими потоками підприємства.
29. Класифікація грошових потоків.
30. Антикризова фінансова стратегія.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час змістовного модульного контролю враховують наступні види робіт:

Проведення змістовного модульного контролю з дисципліни «Фінансова стратегія підприємств»

Найменування завдань	Кількість балів	Загальна кількість балів
8 тестів	5	40
1 задача	20	20
правильне визначення 5 термінів	5	25
семінарські заняття	15	15
Підсумок	x	100

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових контролів за перший та другий змістовних модулів.

Поточний контроль з теми під час проведення аудиторних занять оцінюються за п'ятибальною шкалою. Підсумковий контроль у вигляді заліку з питань всіх тем проводиться під час контрольних тижнів.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Поточний контроль проводиться за наступною схемою:

Розподіл балів, які отримують студенти при поточному оцінюванні знань(залік)

Поточне тестування та самостійна робота							Середня сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2			
T1	T2	T3	T4	T6	T7	T8	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Розподіл балів з дисципліни «Фінансова стратегія підприємств»

№ з/п	Поточна навчальна діяльність	Кількість балів						Разом
		відвідування лекцій	Практичні заняття та СРС					
			відвідування практ. занять	активна участь у обговоренні	виконання практичних завдань	тестування	захист індивідуального завдання	
1	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розроблення фінансової стратегії підприємств (4лекцій, 4 практичні заняття)							
	Тема 1. Теоретичні основи розроблення ФС підприємств	0,5	0,5	5	7	5	7	25
	Тема 2.Основні етапи процесу розроблення ФС	0,5	0,5	5	7	5	7	25
	Тема3.Стратегія формування фінансових ресурсів підприємств.	0,5	0,5	5	7	5	7	25
	Тема 4. Інвестиційна стратегія підприємств	0,5	0,5	5	7	5	7	25
	Разом за змістовим модулем 1	2,0	2,0	20	28	20	28	100
	Або контрольна робота	Проведення рубіжного контролю 1						100
2	Змістовий модуль 2. Інструменти розроблення та реалізації фінансової стратегії підприємств (3лекцій, 3 практичні заняття)							
	Тема 1. Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємств	0,5	0,5	7	9	7	9	33
	Тема 2. ЗабезпеченняФС підприємств	0,5	0,5	7,5	9	7	9	33,5
	Тема 3.Методи управління реалізації ФС і контролю за її виконанням	0,5	0,5	7,5	9	7	9	33,5
	Разом за змістовим модулем 2	1.5	1.5	22	27	21	27	100
	Або контрольна робота	Проведення рубіжного контролю 2						100
	Разом	3,5	3,5	42	55	41	55	200/2=100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна шкала академічної оцінки	Шкала ECTS	Шкала навчального закладу
зараховано	ABCDE	60-100
не зараховано з можливістю повторного складання	FX, F	35-59
не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F	1-34

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Комплект завдань для проведення поточного та підсумкового контролю.

2. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансова стратегія підприємств” для студентів спеціальності 072 “ Фінанси, банківська справа та страхування ” всіх форм навчання (Частина 1)/ Укл. І.Є.Андрющенко – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.- 132с.

3. Конспект лекцій з дисципліни “ Фінансова стратегія підприємств ” для студентів спеціальності 072 “ Фінанси, банківська справа та страхування ” всіх форм навчання (Частина 2)/ Укл. І.Є.Андрющенко – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.- 115с.

4. Методичні вказівки для проведення практичних, самостійних та контрольних робіт студентів в системі модульного контролю з дисципліни “ Фінансова стратегія підприємств ” для студентів спеціальності 072 “ Фінанси, банківська справа та страхування ” всіх форм навчання/ Укл. І.Є.Андрющенко– Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.- 49с.

9 Рекомендована література

9.1. Базова

1. Аминова З. Финансовая стратегия предприятия: формирование, развитие, обеспечение устойчивости / З. Аминова. – М. : Компания Спутник +, 2002. – 536 с.

2. Бланк И. А. Финансовая стратегия предприятия / И. А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 720 с.

3. Каратуев А. Г. Финансовый менеджмент / А. Г. Каратуев. – М. : ФБК-Пресс, 2003. – 423 с.

4. Фінансова стратегія підприємства : монографія / І. О. Бланк, Г. В. Ситник, О. В. Корольова-Казанська та ін. – К. : Київський національний торговельно-економічний університет, 2009. – 147 с.

5. Фінансовий менеджмент : підручник / наук. ред. проф. Поддєрьогін А. М. – К. : КНЕУ, 2005. – 535 с.

6. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент : підручник / В. М. Шелудько. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2013. – 375 с.

9.2. Допоміжна

1. Вилькомир А. К. Принципы и методы финансовой стратегии предприятий в условиях экономического кризиса / А. К. Вилькомир // Аудит и финансовый анализ. – 2011. – № 3. – С. 15–20.

2. Гевлич Л. Л. Стратегічна діагностика підприємства : монографія

3. / Л. Л. Гевлич. – Донецьк : ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2007. – 199 с.

4. Гениберг Т. В. Сущность и методические основы разработки финансовой стратегии фирмы / Т. В. Гениберг, Н. А. Иванова, О. В. Полякова // Научные записки НГУЭУ. – 2009. – № 9. – С. 68–88.

5. Грант Р. М. Современный стратегический анализ / Р. М. Грант ; [пер. с англ. под ред. В. Н. Фунтова] – 5-е изд. – СПб. : Питер, 2008. – 560 с.

6. Давыдова Л. В. Финансовая стратегия как фактор экономического роста предприятия / Л. В. Давыдова, С. А. Ильминская // Финансы и кредит. – 2004. – № 30. – С. 5–8.

7. Загорский А. Л. Финансовая стратегия интегрированных бизнес- групп : монография / А. Л. Загорский. – СПб. : Изд-во НПК "РОСТ", 2005. – 356 с.

8. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент. Теория и практика / А. Т. Зуб. – М. : Аспект-Пресс, 2004. – 415 с.

9. Илышева Н. Н. Финансовая стратегия организации – понятие, содержание и анализ / Н. Н. Илышева, С. И. Крылов // Финансы и кредит. – 2004. – № 17. – С. 8–17.

10. Каплан Р. Стратегическое единство: создание синергии организации с помощью сбалансированной системы показателей / Р. Каплан, Д. Нортон. – М. : Вильямс, 2006. – 384 с.

11. Клейнер Г. Б. Предприятие в нестабильной экономической среде / Г. Б. Клейнер, В. Л. Тамбовцев. – М. : Дело и сервис, 2003. – 234 с.. Кузьмін О. Є. Стратегічна діяльність підприємств: технології планування та побудова карт : монографія / О. Є. Кузьмін, Н. Я. Петришин, К. О. Дорошкевич. – Львів : Міські інформаційні системи, 2011. – 320 с.

12. Тимофеева Е. С. Анализ моделей формирования финансовой стратегии как фактора экономического поведения фирмы / Е. С. Тимофеева // Ярославский педагогический вестник. – 2012. – Т. I, № 3. – (Гуманитарные науки). – С. 92–96.

13. Томпсон А. А. Стратегический менеджмент

10. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Головного управління статистики у Харківській області. – Режим доступу : <http://kh.ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт інвестиційної компанії "Альтана Капітал". – Режим доступу : <http://altana-capital.com>.
4. Сайт журналу "Фінанси України". – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish>.
5. Сайт загальнодоступної інформаційної бази даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів. – Режим доступу : <http://stockmarket.gov.ua>.
6. Сайт інформаційного порталу FINANCE.UA. – Режим доступу : <http://finance.ua>.
7. Сайт Українського журналу "Економіст". – Режим доступу : <http://ua-ekonomist.com>.

11. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

11.1. Рубіжний контроль № 1

1. Особливості фінансової діяльності та стратегічне управління її розвитком.
2. Поняття фінансової стратегії та її роль у розвитку підприємства.
3. Основні принципи розробки фінансової стратегії.
4. Етапи процесу розробки фінансової стратегії.
5. Методи розробки фінансової стратегії.
6. Стратегічний фінансовий аналіз та методи його здійснення.
7. Аналіз факторів зовнішнього фінансового середовища.
8. Аналіз факторів внутрішнього фінансового середовища.
9. Поняття стратегічних цілей та принципів їх формування.
10. Поняття стратегічних фінансових рішень.
11. Види головної фінансової стратегії.
12. Формування фінансової політики щодо окремих ланок фінансової діяльності.
13. Формування, оцінка та відбір стратегічних фінансових альтернатив.

14. Інвестиційна стратегія підприємств.
15. Класифікація інвестицій підприємств.

11.2. Рубіжний контроль № 2

1. Етапи стратегічного управління інвестиціями.
2. Диференціація стратегічних цілей залежно від стадій життєвого циклу.
3. Формування політики підприємства стосовно основних напрямів інвестування.
4. Стратегія формування фінансових ресурсів.
5. Класифікація фінансових ресурсів.
6. Методологічний інструментарій щодо оцінки вартості формування стратегічного управління фінансовими ресурсами.
7. Стратегія формування власних фінансових ресурсів.
8. Амортизаційна політика.
9. Стратегія формування залучених фінансових ресурсів.
10. Управління фінансовим лізингом.
11. Стратегія забезпечення безпеки підприємства.
12. Управління фінансовими ризиками.
13. Управління грошовими потоками підприємства.
14. Класифікація грошових потоків.
15. Антикризова фінансова стратегія.